

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/26/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614210202
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6614210202.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: X. D., nar. XX. XX. XXXX, t. č. umiestnená v Súkromnom liečebno-výchovnom zariadení Senec, miesto výkonu Domov detí Chrastince, dieťa matky: J. X., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XX, XXX XX I., občianka SR, a otca: H. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom X. XXX, t. č. bytom F. XX, XXX XX R. M., A. republika, občan SR, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odbor sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, na odvolanie matky zo dňa 21. 01. 2015 proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6P/42/2014-61 zo dňa 17. 12. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletou X. D., nar. XX. XX. XXXX, ktorá sa bude vykonávať v Súkromnom liečebno-výchovnom zariadení Senec, miesto výkonu Domov detí Chrastince.

Matke maloletého dieťaťa J. X. bola uložená povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa, vo výške 30 % zo sumy životného minima mesačne, vždy k 15. dňu toho ktorého mesiaca mesačne vopred Súkromnému liečebno-výchovnému zariadeniu Senec, miesto výkonu Domov detí Chrastince, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Otcovi maloletého dieťaťa H. D. bola uložená povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa v sume 70 € mesačne vždy k 15. dňu toho ktorého mesiaca mesačne vopred Súkromnému liečebno-výchovnému zariadeniu Senec, miesto výkonu Domov detí Chrastince, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

V dôvodoch rozhodnutia okresný súd uviedol: „Okresný súd Lučenec uznesením č.k. 5PPOm/2/2014-7 zo dňa 28.05.2014 predbežným opatrením nariadil, aby maloleté dieťa X. D. bola umiestnená do ústavnej starostlivosti Súkromné liečebno - výchovné zariadenie, Senec, miesto výkonu: Domov detí Chrastince.

Rodičia maloletého dieťaťa mali doručenie predvolania na pojednávanie vykázané. Účasť na pojednávaní rodičia neospravedlnili. Matka sa dostavila do pojednávacej miestnosti až pred vyhlásením rozsudku.

Súd pojednával v neprítomnosti rodičov v súlade so zákonným ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p.

Uznesením č.k.6P/42/2014-5 zo dňa 10.07.2014 súd začal konanie v predmetnej veci ohľadne nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletou. Z pripojeného spisu sp.zn.5PPOm/2/2014 súd zistil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec doručil súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by maloletá X. D. bola dočasne zverená do starostlivosti v Súkromnom liečebno - výchovnom

zariadení, Senec, miesto výkonu: Domov detí Chrastince. Z návrhu vyplýva, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky J. X., otec H. D. bol zviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 100,-Sk. Ďalším rozsudkom bola zvýšená vyživovacia povinnosť otca na 30% zo sumy životného minima. Matka opakovane žiadala Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec o umiestnenie dieťaťa do ústavného zariadenia, pretože má zdravotné problémy, bola hospitalizovaná v nemocnici a nebola schopná sa starať o dieťa. Otec maloletého dieťaťa sa o dieťa nezaujíma. Starí rodičia vzhľadom na ich zdravotný stav neboli schopní zabezpečiť výchovu dieťaťa a taktiež sa nenašla iná dospelá fyzická osoba, ktorej by dieťa mohlo byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Kolízny opatrovník žiadal na pojednávaní, aby súd návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou vyhovel, vzhľadom na obsah správy, ktorá bola zaslaná z ústavu, kde bola maloletá umiestnená a to v Súkromnom liečebno - výchovnom zariadení, Senec, miesto výkonu: Domov detí Chrastince. Rodičia nemajú vytvorené podmienky, aby dieťa mohlo ísť naspäť do rodiny. Otec, ktorý sa toho času nachádza v Českej republike má záujem o to, aby dieťa bolo zverené do jeho starostlivosti, má vytvorené podmienky, má prácu aj príjem, avšak kontakt s maloletým dieťaťom nie je taký, aby dieťa mohlo ísť do prostredia, ktoré je pre neho neznáme.

Kolízny opatrovník uviedol, že považuje za reálne, aby dieťa mohlo byť umiestnené v budúcnosti do osobnej starostlivosti otca. Kolízny opatrovník žiadal, aby súd zaviazal rodičov na platenie výživného podľa ich možností a schopností.

Zástupkyňa Okresnej prokuratúry v Lučenci uviedla, že v danom prípade súhlasí s tým, aby bola nariadená ústavná starostlivosť nad maloletou X. D., pretože rodičia v súčasnom období nemajú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa. Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Lučenec predložila súdu fotokópiu správ z Obvodného oddelenia Policajného zboru v Poltári z výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra SR a zo správy o povesti z Okresného úradu Lučenec odbor všeobecnej vnútornej správy a týmto poukázala na tú skutočnosť, že matke maloletého dieťaťa J. X. boli uložené sankcie za priestupky, ktorých sa dopustila.

Podľa zákonného ustanovenia § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa zákonného ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa zákonného ustanovenia § 54 ods. 3 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa zákonného ustanovenia § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa zákonného ustanovenia § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa zákonného ustanovenia § 54 ods. 6 Zákona o rodine z dôležitých dôvodov môže súd predĺžiť ústavnú starostlivosť až na jeden rok po dosiahnutí plnoletosti.

Podľa zákonného ustanovenia § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa zákonného ustanovenia § 55 ods. 2 Zákona o rodine ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

Podľa zákonného ustanovenia § 55 ods. 3 Zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa zákonného ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa zákonného ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa zákonného ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, ktoré súd aplikoval bol zistený skutkový stav, na základe ktorého súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletou Y. D. vzhľadom k tomu, pretože matka maloletého dieťaťa nemá vytvorené vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa. V tejto súvislosti súd poukazuje na charakterové a morálne vlastnosti matky, vzhľadom na priestupky za ktoré jej boli uložené sankcie, čo vyplýva z listinných dôkazov. Súd mal za to, že takéto prostredie v ktorom by dieťa žilo by negatívne ovplyvnilo jeho výchovu.

Otec maloletého dieťaťa má vytvorené podmienky pre to, aby sa mohol o dieťa starať, avšak žije a pracuje v Českej republike. Otec má záujem, aby dieťa bolo v budúcnosti umiestnené do jeho osobnej starostlivosti, avšak kontakt otca s maloletým dieťaťom je iba sporadický, dieťaťu nie je známe prostredie, kde otec žije. Z uvedeného dôvodu by bolo predčasné rozhodnutie zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti otca.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v súčasnom období nie sú vytvorené vhodné podmienky pre to, aby bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, preto súd návrhu na umiestnenie dieťaťa do ústavnej starostlivosti vyhovel.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že matka maloletého dieťaťa je nezamestnaná, preto súd určil matke maloletého dieťaťa výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa na základe platnej zákonnej úpravy.

Otec žije a pracuje v Českej republike, jeho mesačný príjem predstavuje sumu 14 500 Kč. Súd mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné vo výške 70 Eur mesačne.

Súd rodičov zaviazal na platenie výživného tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa zákonného ustanovenia § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. z ktorého vyplýva, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania ak konanie mohlo začať i bez návrhu“.

Proti rozsudku odvolanie podala matka maloletej.

Z úvodu odvolania vyplýva, že odvolateľka prejavuje nespokojnosť s konaním, prípadne rozhodnutím vo veci č. k. 17C/160/2014. Odvolateľka vyhlasuje, že už nedovolí žiadne násilie voči jej dcéra a ona je nútená podať v plnom rozsahu žalobu na najvyšší súd. Všetci si dovoľujú intrigovať a presadzovať špekulácie. Ona bude proti tomu bojovať.

Na adresu okresného súdu uvádza, že jeho metódy sú jednoznačne násilné a nie sú v súlade so zákonom. Nejedná sa o dobytok, ale o jej dieťa. Všetko má svoje medze a nemali by si voči jej osobe a voči jej dcére dovoľovať žiadne násilie. Špekulácie, ktoré sa nachádzajú v rozsudku ako je napr. zo strany zástupkyne okresnej prokuratúry ako sa vyjadрила na jej osobu.

Ďalej v odvolaní uvádza: „Vy, pani sudkyňa ste si dovolila poslať na mňa dvoch policajtov a dať ma vyhodiť zo súdnej siene, pretože ja som nesúhlasila s rozsudkom, ktorý ste začala vyhlasovať. Takzvaný kolízny opatrovník presadzuje na súde klamstvá, lož, špekulácie a nepravdivé fakty a dovoľuje si moju dcérku dať bez môjho vedomia do pestúnskej starostlivosti. Toto považujem ako únos za čo podám aj trestné oznámenie“.

Záverom matka uvádza, že v žiadnom prípade nebude žiadna kolízna žena presadzovať jej dcére pestúnsku starostlivosť.

K podanému odvolaniu podala stanovisko aj Okresná prokuratúra Lučenec. Zaslala vyjadrenie, podľa ktorého napadnutý rozsudok považuje za zákonný a vecne správny. Podľa názoru okresnej prokuratúry nie sú dané dôvody na postup podľa § 220 OSP ani § 221 OSP.

Šetrením pracovníčok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec bolo zistené, že matka maloletého dieťaťa nemá vytvorené vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa a sama požiadala o jej umiestnenie v detskom domove. Navrhli preto rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, pracovisko Poltár, vo vyjadrení uviedol. Návrh na vydanie predbežného opatrenia realizoval tamojší úrad na základe opakovaných žiadostí matky maloletej, že starostlivosť o dcéru nevláda, najmä vzhľadom na jej nepriaznivý zdravotný stav ako aj iné okolnosti a to, že maloletá matku nerešpektuje a vulgárne jej nadáva. Maloletá X. pri pohovore dňa 27. 05. 2014 uviedla, že chce byť umiestnená v detskom domove, pretože matka je vážne chorá, v dôsledku čoho je nervózna a k maloletej sa hrubo správa.

Pri opakovanom šetrení priamo v prirodzenom prostredí maloletej matka opakovane apelovala na pracovníkov úradu, aby X. bola umiestnená. V čase umiestňovania dieťaťa do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu bol otec maloletej na neznámom mieste v Českej republike.

Kolízny opatrovník sústavne monitoroval rodinné prostredie u matky maloletej a úzko spolupracoval s Domovom detí v Chrastinciach. Formou dožiadania monitoroval aj rodinné prostredie otca maloletej v Českej republike. Zo správ z Domova detí v Chrastinciach vyplýva, že X. sa veľmi dobre adaptovala na prostredie detského domova, je žiačkou piatene ročníka základnej školy vo T. A., kde sa jej veľmi dobre darí. Psychický vývin dieťaťa je stabilizovaný aj napriek tomu, že sa X. dostáva do zložitého vekového obdobia. Slušne a ochotne spolupracuje a komunikuje s učiteľmi v škole, so zamestnancami zariadenia ako aj s ľuďmi zo obce. Postupne sa zvyšuje jej sebavedomie. Stráca pocit vlastnej nedostatočnosti. S tým súvisí aj to, že keď sa X. dostane do odporu odvráva a v afekte používa vulgarizmy. Je v častom kontakte s otcom, najmä telefonicky. Otec jej posiela balíčky. Časom by X. chcela ísť k nemu bývať aj natrvalo. Matka sa o maloletú tiež zaujíma telefonicky aj osobnými návštevami. Tiež jej posiela balíky so sladkosťami. T. č. však nie je možný návrat späť do biologickej rodiny. Pani J. X. zo začiatku jej dcéra X. pri návštevách odmietala, pretože matka ju kontaktovala cez sociálnu sieť Fb a vulgárne jej nadávala a tiež sa jej vyhrážala. Tak isto sa vulgárne správala aj k pracovníkom Domova detí v Chrastinciach.

Úrad sa dňa 17. 12. 2014 o 09.30 hodine zúčastnil pojednávania na OSP v Lučenci. Na pojednávaní bol prítomný kolízny opatrovník ako aj zástupkyňa OP v Lučenci. Matka dieťaťa sa pojednávania nezúčastnila, do pojednávacej miestnosti vstúpila až v čase vyhlasovania rozsudku, kde sa správala hrubo, útočila na sudkyňu aj kolízneho opatrovníka, až musela byť privolaná justičná stráž a matku vyviedli z pojednávacej miestnosti. Dňa 27. 01. 2015 sa pani X. dostavila bez predvolania na úrad a „medzi dvermi“ oznámila kolíznemu opatrovníkovi, že si napraje, aby navštevoval X. v domove detí a tiež, že podala na neho trestné oznámenie, pretože údajne na súde navrhol to, aby X. bola zverená do pestúnskej starostlivosti. Kolízny opatrovník však vzhľadom na správy, ktoré mal k dispozícii navrhol nariadiť nad maloletou X. D. ústavnú starostlivosť. Taký istý názor zdieľajú aj pracovníci Domova detí v Chrastinciach.

Záverom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, pracovisko Poltár, referát sociálnych vecí a rodiny doporučil nariadiť nad maloletou X. D., nar. XX. XX. XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa realizuje v Domove detí Chrastince, pri Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu v Senci.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP ako vo výroku vecne správny.

V danej veci odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozsudku súdu prvého stupňa. Z obsahu spisu vyplýva, že procesný súd správne postupoval, keď rozhodol v zmysle enunciátu. Dôvody, pre ktoré tak urobil, okresný súd správne a podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozsudku. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Matka maloletej v odvolaní neuviedla žiadnu relevantnú skutočnosť, ktorá by mohla spochybníť správnosť rozsudku súdu prvého stupňa.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.